

fordi den nuværende Grundlov herom har den samme Paragraf som 5. Juni-Grundloven, og der er ikke en eneste, som ser historisk paa den Ting, der ikke ved, at det betyder, at Grundlovens Fædre vilde have en samlet Kirkeforfatning. Denne Paragraf har man optaget i den Grundlov, som Ministeriet Zahle har undertegnet, og man vilde ikke gaa med til det Forslag, som da stilledes af den nuværende højtærede Kirkeminister om, at lade denne Paragraf og de andre Kirkeparagraffer gaa ud. Da var der noget at tage fat paa, men da var der kun nogle enkelte, der vilde følge den højtærede Kirkeminister. Nej, det er umuligt, at man fra den Side vil kunne suggestionere det danske Folk til at tro paa, at de har Ret til at stemple det, her foreligger, som Tilbageskridt.

Borgbjerg: Først en ganske lille Berigtigelse til den ærede sidste Taler. Hr. J. C. Christensen foreslog i sit Grundlovsforslag i 1913 ikke, at Paragraffen om, at Folkekirkens Forfatning ordnes ved Lov, skulde udgaa. Han stemte for, at Paragraffen om, at den danske Folkekirke understøttes af Staten, skulde udgaa. Det stillede han Forslag om, men den anden Paragraf bibeholdt han. Kun sammenføjede han de to Sætninger om Folkekirken og de anerkendte Trossamfund i een Sætning, som sagde, at Folkekirken og de andre Trossamfunds Forhold ordnedes ved Lov.

Hvad vor Stilling den Gang angaar, behøver jeg ikke at gaa nærmere ind derpaa. Jeg har tidt og ofte haft Lejlighed til at sige, at naar vi ikke kunde støtte Hr. J. C. Christensen den Gang, var det, fordi han ved at foreslaa denne Ændring bragte Arbejdet for at afskaffe den privilegerede Valgret i Fare. Da den Fare ikke længere fandtes, da den privilegerede Valgret var afskaffet, da vi atter kom til Grundlovsforhandlinger, da det havde været den letteste Sag for Hr. J. C. Christensen paa ny at foreslaa sin Ændring, da gjorde han det ikke. Da var det let, da bragtes ingenting i Fare, men da gjorde den højtærede Minister det ikke. Da gjorde vi det! Det er vist tilstrækkeligt Svar i denne Sag.

Hvad mine Afstemninger i 1902 og 1912 angaar, skal jeg sige, at i 1902, under de daværende Forhold, var det Menighedsraadsforslag det eneste, under hvilket vi kunde sikre Menighederne en beskedent Indflydelse paa Præstevalget; vi maatte sammenligne med den bestaaende Tilstand. I 1912 var det daværende Lovforslag fra Kultusminister Appel et Fremskridt i Sam-

menligning med det, vi havde haft, men som var forsvundet i 1909. Men det, der nu foreligger, er trods enkelte Forbedringer hist og her — som jeg ogsaa sagde — paa væsentlige og principielle Punkter et Tilbageskridt, og det er det ikke mindst for Sønderjyderne. Det ærede Medlem sagde, at den Frihed, den Ret, den uhindrede Adgang til Menighedsraadsvalgret, som Sønderjyderne nu har, har de kun ifølge en foreløbig Ordning, Ordningen af 17. August 1920 ved den nuværende Kirkeministers Cirkulære; men det er ikke ganske rigtigt. De har den Ret efter dette Cirkulære; og naar vi ikke vedtager disse Lovforslag, saa har de fremdeles den Ret. Men de har den ogsaa ifølge deres Forhold under den gamle preussiske Statskirke, om ikke i den Grad, vi kunde ønske. Men det er netop det ejendommelige, at trods mange Misforhold i denne preussiske Statskirke, gav den Menighederne direkte Præstevalg, og den gav alle Medlemmer af den preussiske Statskirke lige og uhindret Valgret. Præstevalg fandt ikke Sted i det Omfang og paa den Maade, vi kunde ønske, men de havde direkte Præstevalg og uhindret Valgret. Det har de haft under hele det preussiske Styre, og det vil vi nu, da de kommer ind under Danmark, berøve dem.

Derfor har jeg ikke — maa jeg slutte med at sige dette til det ærede Medlem Hr. Moltesen — brugt stærke Ord i denne Sag. Hvad jeg sagde her til Motivering af vor Afstemning, var ganske saglige Ord. Vil det ærede Medlem om denne Sag høre stærke Ord, saa skal han ogsaa faa Lov dertil, og saa skal jeg oplæse, hvad et Folkekirkemedlem i et stort moderat Venstreblad, „Sorø Amtstidende“, saa sent som i Gaar siger om disse Love. Dette Folkekirkemedlem siger følgende: „Med Erfaringerne af Landsforbundets Færd for Øje er der ingen Tvivl om, at Maalet for adskillige er dette: Ved et Mindretal af Stemmer, der skal udgives for at være Kirkens Røst, og Flertallets Penge at regere over det hele og bruge Kosten overfor dem, som de anser for at være Kættene“. — Det er stærke Ord. — „Mon virkelig nogen, der har tænkt sig lidt om, kan mene, at de beviser Folkekirken en Tjeneste ved at gøre den til en Institution, hvis Medlemmer bliver afkrævet deres Pligter, endogsaa indtil Udpankning, mens de skal bede om at faa deres Rettigheder? Det er ofte sagt, at Folkekirken var en borgerlig Indretning, men af en særlig Art. Har den ikke været det før, saa bliver den det nu, men rigtignok af en mindre smigrende Art. Men foruden